

KETURIASDEŠIMT METŲ IŠŠŪKIŲ

Ramunė Rimkuvienė

Vilniaus „Ryto“ progimnazija, Vilnius, Lietuva

2016 m. spalio 21 d. „Ryto“ mokyklos bendruomenė susirinko švęsti 40-ties metų jubiliejaus. Mintimis persikelkime į 1976 m. rugsėjo 1-ąją. Tą saulėtą rudens dieną Vilniaus miesto Karoliniškių mikrorajone, Žaibo gatvės gale, duris atvėrė 43-ioji vidurinė mokykla, kurios vadovu buvo paskirtas Antanas Mereškevičius. Ši diena tapo mokyklos kelio pradžia.

1 pav. 1976 m. rugsėjo 1-oji

**2 pav. „Ryto“ progimnazijai 40 metų
(Kristinos Mišeikienės nuotr.)**

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, keitėsi ir mokykla. Buvo svarstoma kaip pavadinti mokyklą, juk skaičių kombinacija yra tik faktas, mokyklos numeris, o juk norisi, kad ji turėtų savo veidą, dvasią. 1996 m. mokyklai buvo suteiktas „Ryto“ vardas, kurį pasiūlė lietuvių kalbos mokytoja Nijolė Lukošiuūtė ir jos auklėtiniai – nauja diena prasideda nuo ryto.

Nuo 2000 m. iki 2005 m. pavasario mokyklai vadovavo Jonas Ruigys ir Laima Juozaitienė.

Nuo 2005 m. balandžio mėn. Vilniaus „Ryto“ vidurinei mokyklai pradėjo vadovauti Ramunė Rimkuvienė.

2013 m. Vilniaus „Ryto“ vidurinė reorganizuota į progimnaziją, o nuo 2014 m. rudens pradėjo teikti priešmokyklinį ugdymą.

Garbinga mokyklos praeitis saugoma 1997 metų gegužės 1 d. įkurtame mokyklos kraštotyros muziejuje. Per 11 metų muziejaus veiklos laikotarpį į kraštotyros būrelį bei jaunųjų muziejininkų veiklą įsitraukė per 300 aktyvių dalyvių. Savo fonduose muziejus turi sukaukęs apie 400 eksponatų, kurie panaudojami parodų, pamokų ir neformaliojo ugdymo užsiėmimų metu. Mokyklos muziejuje rengiamos parodos, vyksta pamokos. Mokyklos muziejus apdovanotas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos I laipsnio diplomu, tarp Aukštaitijos regiono mokyklų apžiūroje laimėjo I-ąją vietą.

**3 pav. Svečių knyga
(Kristinos Mišeikienės nuotr.)**

**4 pav. Mokyklos muziejus
(Kristinos Mišeikienės nuotr.)**

Mokykla turi savo vėliavą, emblemą, himną ir uniformą.

**5 pav. Mokyklos uniforma, vėliava
(Kristinos Mišeikienės nuotr.)**

Mokyklos bendruomenė tęsia senąsias tradicijas ir noriai kuria naujas. Ieškoma būdų, kaip tapti savita mokykla. Buvo įsteigtos pradinio ugdymo klasės, kuriose mokiniai galėjo lavinti savo gebėjimus pagal pakraipas (dailės, meninės raiškos, informacinių technologijų). Tačiau, tėvams mieliau renkantis mokytoją, nei vaiko gebėjimų ugdymą, teko uždaryti šias klases.

Kultūrinę aplinką mokykla sėkmingai išnaudoja edukacijai: įvairiose erdvėse pristatomos darbų parodos, demonstruojami mokinių sukurti kino filmai, mokinių ir mokytojų kūrybos leidiniai, darbai puošia mokyklos aplinką, organizuojami renginiai.

**6 pav. Mokyklos erdvės
(Kristinos Mišeikienės nuotr.)**

Mokykla dalyvavo Tarptautiniuose projektuose – „iTEC „Matematikos mokomojo žaidimo kūrimas“, infrastruktūrinės plėtros projekte „Bendrojo lavinimo mokyklų bibliotekų modernizavimas“, kuris yra Mokyklų tobulinimo programos plius (MTPplius) dalis. Jis finansuojamas pagal Sanglaudos skatinimo veiksmų programą iš Europos regioninės plėtros fondo ir Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų, infrastruktūrinės plėtros projekte „Technologijų, menų ir gamtos mokslų infrastruktūra“, kuris yra Mokyklų tobulinimo programos plius (MTPplius) dalis. Jis finansuojamas pagal Sanglaudos skatinimo veiksmų programą iš Europos regioninės plėtros fondo ir Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų; tarptautiniame Comenius I projekte „Vanduo mūsų gyvenime ir aplinkoje“; respublikiniuose projektuose – „Saugesnis internetas“, „Pasauliu netikiu, o pasaka tikiu“ (H. Radauskas); respublikiniuose konkursuose – „Ilgiausias saldainių popierėlių kilimas“ (mokiniai sukūrė net 333 metrų ilgio kilimą ir gavo pagrindinį prizą – įrengėme mokyklos kiemelį), „Kamštelių vėjus“ ir kt.

**7 pav. Kamštelių vėjus
(Kristinos Mišeikienės nuotr.)**

**8 pav. Mokyklos kiemelis
(Kristinos Mišeikienės nuotr.)**

Nuolat organizuojame makulatūros, panaudotų baterijų, senų elektroninių prietaisų rinkimo akcijas. Kiekvienais metais mokiniai lanko mokykloje organizuojamas vasaros stovyklas. Esame sportiški, todėl mūsų stadiono vizija – tokia:

9 pav. Toks taps mūsų stadionas 2018 metais.

Siekiamo įtraukti į mokyklos veiklą kuo daugiau tėvelių per įvairias veiklas. Jau daug metų organizuojame susitikimus su penktokų tėveliais, kad aptartume mokinių adaptaciją. Kviečiame bendruomenės narius į atvirų durų dienas, kurių metu galima susipažinti ne tik su mokykloje vykdomomis veiklomis, bet ir dalyvauti diskusijose prie apvalaus stalo, rengiame kartų vakarones. Ypač mėgstama mokinių, tėvelių ir karoliniškių paramos

mokyklai akcija „Pyragų diena“, kurios metu mamos, močiutės ar pačių keptus skanėstus siūlome įsigyti ir paskanauti, o už surinktas lėšas atnaujiname ir gražiname mokyklos erdves. Garbės dienos metu apdovanojame tėvelius, mokinius, mokytojus už pasiekimus, laimėjimus, pagalbą mokyklai, aktyvų dalyvavimą mokyklos veikloje.

**10 pav. Pyragų diena
(Kristinos Mišeikienės nuotr.)**

**11 pav. Garbės diena
(Kristinos Mišeikienės nuotr.)**

**12 pav. Renginys tėvams
„Penktokų amžiaus ypatumai“
(Kristinos Mišeikienės nuotr.)**

**13 pav. Atvirų durų diena
(Kristinos Mišeikienės nuotr.)**

(Kristinos Mišeikienės nuotr.)

Mokyklos bendruomenė nori, kad mokykla, suteiktų plačias galimybes kiekvieno mokinio saviugdai, pozityviai saviraiškai (vizija). Vilniaus „Ryto“ progimnazijos misija – tai saugioje, lygiateisėje aplinkoje padėti mokiniui suvokti šiuolaikinį pasaulį, įgyti kompetencijas, būtinas sėkmingam mokymuisi, ugdyti gebėjimus, reikalingus integruotis kintančioje visuomenėje.

Mokyklos metodinė veikla yra tikslinga, orientuota į aukštesnių pasiekimų ugdymą, dirba daug aukštos kvalifikacijos specialistų, kurie yra pavyzdys kitiems pedagogams tobulėti. Metodinė taryba kryptingai planuoja veiklas ugdymui gerinti. Gerą patirtį pedagogai skleidžia ne tik mokykloje, bet ir už jos ribų. Mokykla iš gimnazijų sulaukia gerų atsiliepimų apie mokinių parengimą bei jų gebėjimą mokytis. Vyksta glaudus metodinių grupių bendradarbiavimas ir dalinimasis gerą patirtimi.

Mokykloje dirba 4 mokytojai ekspertai, 13 mokytojų metodininkų, kurie veda seminarus, kuria metodines priemones, rašo knygeles vaikams:

Laima Molienė biologijos mokytoja ekspertė – pratybų ir vadovėlių „Zoologija“, „Žmogaus biologija ir sveikata“, „Pažink gyvybę“ autorė.

Vilma Riabovienė istorijos mokytoja ekspertė – bendradarbiavimas kuriant video filmą „Saulėlydis Lietuvoje“; 2001 m., knyga „Į praeitį pažvelgus. Istorijos mokytojai konsultantai“; VPU. Istorijos fakultetas. 2005 m., knyga „Sausio 13-oji – Lietuvos dvasios pergalė. Darių Gerbutavičių prisimenant; Versus Aureus, 2006 m., knyga „Lietuvos vaikai kuria pasakas“, vadovavimas projektui. Knygoje publikuojama 5a klasės mokinio Sauliaus Joniko pasaka „Lapės dantys“, minima ir M. Antipenkovo pavardė. Leidykla „Kalendorius“. 2010 m. knyga „Pilietinės iniciatyvos mokykloms ir ne tik: išbandytos idėjos norintiems veikti“, Pilietinės visuomenės institutas, bendraautorė. 2015 m. video filmas „Vilniaus getas“. Mokinių kūrybinis projektas. 2002 m. video filmas „Trumpa, bet įvykdyta misija žemėje“. „Darių Gerbutavičių prisimenant“. Mokinių kūrybinis projektas. 2008 m. video filmas „Visada yra galimybė rinktis laisvę, nors ir gyvybės kaina“, skirtas projekto „Partizaninis karas Lietuvoje 1944–1953 m.“ įgyvendinimui. Mokinių kūrybinis projektas. 2014 m. videofilmas „Paminkliniai akmenys, menantys istorinius Lietuvos įvykius“. Mokinių kūrybinis projektas 2015 m.

Plakatai, skirti projekto „Praeiti žemę išdidžiai ramiu žingsniu“ (V. Mačernis) apibendrinimui. (1991 m. sausio 13-osios žuvusiųjų įamžinimui). 2008 m. plakatai, LMNŠC projekto, skirto Vilniaus geto 70-iai paminėti. „Pinkas turi akis“ apibendrinimui 2013 m.

Paskaitų „Muziejinė edukacija mokyklos muziejuje“, „Mokyklos muziejaus veikla rengiant ir vykdant edukacines programas netradicinėje aplinkoje“, „Kraštotybinės veiklos strategija šiandieninėje Lietuvos mokykloje“, „Edukacinių programų rengimas ir vykdymas mokyklos istorijos muziejuje“, „Edukacinių programų rengimas ir vykdymas mokyklos istorijos muziejuje“, „Mokyklos muziejaus vaidmuo, dėstant istoriją“, „Etninė kultūra bendrojo lavinimo mokyklose. Etninės kultūros integravimo į ugdymo turinį būdai“, „Epistolinio laiško rašymo principai“, „Mokyklos muziejaus edukacinė veikla ir jos panaudojimas ugdymo procese“ lektorė.

ŠMM, UPC projektas, inicijuojamas ES: „Mokyklų bendruomenių, kultūros, švietimo įstaigų ir nevyriausybinų organizacijų partnerystės tinklo kūrimas, diegiant inovacijas ugdymo procese“ (projekto kodas VP1-2.2-ŠMM-05-K-01-093) mokymuose, vykdomas; ŠMM, UPC projektas, inicijuojamas ES: „Standartizuotų mokinių pasiekimų vertinimo ir įsivertinimo įrankių bendrojo lavinimo mokykloms kūrimas“ (projekto kodas VP1-2.1-

ŠMM-01-V-03-003). Šalies projektas „Skaudi Lietuvos istorijos dalis“, skirtas 5–8 klasių mokinių spektaklis „Pinkas turi akis“, skirtas Vilniaus geto sunaikinimo 70-iai ir žmonių likimams Antrojo pasaulinio karo metais atminti. Pasirinkome temą „Istoriniai ženklai“. Skyrėme Vilniaus gete kalėjusiam S. Bakui. Projekto pavadinimas „Pinkas turi akis“.

Eglė Nachajienė lietuvių kalbos mokytoja ekspertė – knygos vaikams „Kai Didysis žmogus sėdėjo ant stogo“ bendraautorė 2011, knygos jaunesniesiems paaugliams „Didelės mažų istorijos“ 2015 m. autorė (knyga pristatyta 2015 m. Knygų mugėje), knygos „Mokyklinių švenčių scenarijai“ 2012, 2013 m. autorė, metodinių priemonių – plakatų mokykloms „Nosinių raidžių rašyba žodžių šaknyse“, „Žodžių rašymas kartu ir atskirai“ autorė, seminaro vedamo respublikos mokytojams „Kaip ugdyti kūrybingą skaitytoją?“ lektorė.

Remigija Karalienė lietuvių kalbos mokytoja metodininkė – žalių pasakojimų knygelės „Kai Didysis žmogus sėdėjo ant stogo“ bendraautorė, Juodaičių krašto poezijos rinktinės „Tu netylėk, širdie, kalbėk“ bendraautorė.

Roberta Juodelienė pavaduotoja ugdymui, pradinė klasių mokytoja metodininkė, „Pradinio ugdymo metodinės rekomendacijos“ bendraautorė, „Pradinio ugdymo lietuvių kalbos bendroji programa“ bendraautorė; seminarų „Bendrųjų ir esminių dalykinių kompetencijų ugdymas pradinėse klasėse“, „Pradinė klasių mokinių ugdymo taikant IKT ir inovatyvius(si) metodus kokybė“, „Inovatyvių mokymo(si) metodų ir IKT taikymo pradiniam ugdyme prielaidos principai ir galimybės“ lektorė; vykdė sklaidą šalies mokytojams „Dėl dalyvavimo atnaujintos pradinio ugdymo lietuvių kalbos bendrosios programos projekto viešinime“.

Kristina Mišeikienė pradinė klasių mokytoja metodininkė – seminaro „Sėkmingas pedagogo darbas su tėvais“ lektorė.

Virginija Karužienė pradinė klasių mokytoja metodininkė – sukūrė metodinę priemonę „Kad kompiuteris netaptų našta“, tarptautinis iTEC projektas sukurta metodinė medžiaga.

Vida Turbienė geografijos mokytoja metodininkė – metodinės medžiagos „Įdomiausias geografijos užduotys 6–12 klasėms“ užduočių kūrėja.

Nijolė Lukošūtė lietuvių kalbos vyresnioji mokytoja – knygos „Mortos rožinio karoliukai“ autorė.

Mokyklos vardą garsina ir mokiniai: XIV nacionalinis mokinių Česlovo Kudabos geografijos konkursas – I vieta, Nacionalinis konkursas „Lietuvos kovų už laisvę ir netekčių istorija“ – II, III vietos, Respublikinis kompiuterinių piešinių konkursas „Dovanoju tau margutį, dar niekur nematytą“ – I vieta, Šalies integruoto ugdymo konkursas „Skaudi Lietuvos istorijos dalis“ – I vieta, Programos eTwinning konkursas „Nuspalvink eTwinning rudeninėmis spalvomis“ – nugalėtojai, Tarptautinis informacinių technologijų konkursas „Bebras“ – I ir IV vietos, Kraštotyrinis – kūrybinis konkursas „Šeimos istorija-mano istorija“ – II vieta, Respublikinis internetinis edukacinis anglų kalbos konkursas „Olympis 2015“ – I, II ir III laipsnio diplomai, Mokslų Akademijos turizmo, kalnų technikos varžybos – I, II vietos ir dar daug laimėjimų šalies ir Vilniaus miesto renginiuose bei projektuose. Džiaugiamės paskutiniu mūsų laimėjimu – 2016 m. lapkričio 18 d. tapome projekto „Darni mokykla“ nugalėtojais.

Vilniaus „Ryto“ progimnazija organizavo, inicijavo projektus Vilniaus mieste: „Mano klasės bendruomenės tradicijos“, „Dėk grūdą prie grūdo – pripildysi aruodą“, „Pasauliu

tikiu, o pasaka netikiu“, „Aš tikrai myliu Lietuvą. Ar mylit ją Jūs? (M. Mikutavičius)“, „Rūpintis žeme – kiekvieno pareiga“ ir kt.

Didžiuojamės tuo, kad į mūsų mokyklą 2014 m. paminėti Sausio 13-osios įvykių buvo atvykusi Lietuvos respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė. (https://www.youtube.com/watch?v=8s-MrP51_7s)

15 pav. Prezidentės apsilankymas 2014-01-13

Buvę mokiniai, kuriais didžiuojamės:

Darius Gerbutavičius – Laisvės gynėjas, žuvęs 1991m. sausio 13 d.

Ernestas Mickus – LR ambasados VFR patarėjas

Audrius Meškauskas – Ciuricho universiteto magistrantas, gamtos mokslų daktaras

Benediktas Vanagas – Lietuvos lenktynininkas

Birutė Paulionytė-Kazakevičienė – biochemijos mokslų daktarė

Mindaugas Pakalnis – Vilniaus m. vyriausiasis architektas

Ridas Jasiulionis – aktorius

Rūta Gasionytė-Sinkevičienė – žurnalistė, laidų vedėja

Saulius Jurkevičius – Vilniaus licėjaus direktorius

Raimondas Rumšas – aktorius

Marijus Gradauskas – žurnalistas, prodiuseris

Renata Mikailionytė – mados renginių režisierė.

Algirdas Toliatas – Lietuvos policijos kapelionas, kunigas

Mindaugas Juozapaitis – virusologijos mokslų daktaras

Saulius Nalivaika – sporto komentatorius

Domantas Bručas – VGTU Aviacinės mechanikos katedros docentas, daktaras

Andrius Gaidys – Europos paplūdimio tinklinio jaunių čempionato prizininkas

Ričardas Berankis – pajėgiausias Lietuvos tenisininkas

ir kt.

Viskas lyg ir būtų gerai, tačiau volas, vadinamas „mokyklų struktūros pertvarka“, pervažiavęs ir Vilniaus „Ryto“ vidurinę mokyklą, turėjusią nuo 800 iki 1000 mokinių, paliko kartėlį. Būdami vidurine mokykla, jautėme, kad tikrai buvome tais antraisiais namais, kuriuose matėme, kaip į pirmą klasę atėję mūsų mažieji auga, keičiasi, tampa atsakingi ir ima globoti savo mažuosius broliukus ir sesutes, o šie didžiuojasi savo vyresniaisiais broliais ir seserimis. Mokiniai taip pat jautėsi saugiai. Mokykla, savo pasiekimais konkuravusi su gimnazijomis, jau negalės didžiuotis mokiniais, pasiekusiais karjeros aukštumas. Visiškai nesuprantami motyvai, dėl kurių buvo vykdoma ši pertvarka. Prievarta išmesti į gimnazijas mokiniai su nostalgija vis sugrįžta į mokyklą, nes mokykla per aštuonerius metus jiems tapo artima. Jie teigia jog mielai grįžtų ir mokytųsi iki dvyliktos klasės. Niekam buvo neįdomūs bendruomenės lūkesčiai, nesvarbi vaiko gerovė. Kyla klausimas – kiek mokyklos struktūros pertvarka naudinga mokiniui, šeimai, valstybei? Ar reikėjo kirsti iš peties? Nereikėtų visko, ką pamatome „už jūrų marių“, taikyti akiai, neįvertinus socialinės, kultūrinės aplinkos. Dar viena priežastis kelia nerimą – tai mokytojų, vadovų ir pavaduotojų darbo apmokėjimas pagal mokyklos tipą (gimnazijose mokamas iki 15 proc. priedas). Jaučiama diskriminacija, juk visi dirbame nuoširdžiai (kažin kaip sektųsi gimnazijoms, jei progimnazijose mokytojai dirbtų atsainiai).

Lieka tikėtis, kad baigsis eksperimentai, vykdomi tik todėl, kad kažkas turi keistis. Laikas sustoti ir gerai pamąstyti, kuriuo keliu eiti toliau.

Summary

FORTY YEARS OF CHALLENGES

Ramune Rimkuviene

Vilnius „Rytas“ Progymnasium, Lithuania

Schools in Lithuania appeared in the Europeanization era and were one of the most important parts of this process. Schools have changed over six centuries, they have improved, their number has increased. And now, in the XXIst century the number of schools in Lithuania exceeding one thousand, the school community of Vilnius “Rytas” Progymnasium decided to discover its uniqueness.

It is very important for the school to develop a person's personality so that its learners can purposefully achieve their goals and be happy. Our goal is not only to provide education services, but also to strengthen relationships within our community and strive for full respect and tolerance. The school is not an isolated unit, therefore we would like to become a community centre of attraction. Sociable, innovative, aimed to improve and open school – that is the goal of Vilnius “Rytas” Progymnasium.

The history, learners’ achievements, teachers’ success, hope and despair of Vilnius “Rytas” Progymnasium are reviewed in this article.

Key words: comprehensive school, open school, school anniversary.

Received 20 October 2016; accepted 26 October 2016

Ramunė Rimkuvienė

Principal, Vilnius "Rytas" Progymnasium, 9 D. Gerbutavičiaus Street, Vilnius, Lithuania.

E-mail: direktore@ryto.vilnius.lm.lt